

Västernorrlands län

VÄLFÄRDS
TÄPPET

almeGa

Välfärdstappet – Västernorrlands län

Inledning

Välfärdsutredningen som presenterades i slutet av förra året lanserade ett förslag till vinstbegränsning för välfärdsföretag. I praktiken innebär förslaget ett vinstförbud för många av de företag som idag verkar inom vård, skola och omsorg. Revisionsbolaget PWC konstaterade i en analys att cirka 80 procent av välfärdsföretagen skulle tillåtas att få en rörelsemarginal på högst två procent om förslaget genomfördes. PWC konstaterar att en så låg marginal ”som regel är otillräcklig i välfärdsbranschen för att driva en ekonomiskt sund och stabil verksamhet”.

Om de privata utförarna skulle försvinna från marknaden skulle både ett stort antal anställda och brukare i Sverige drabbas. Idag arbetar över 150 000 personer i företag som utför välfärdstjänster för kommuner och landsting.¹ Samtidigt har över 300 000 elever inom för-, grund- och gymnasieskola valt privata alternativ.² Det finns idag knappt 500 privata vårdcentraler och 58 000 äldre har antingen sitt boende eller sin hemtjänst hos privata utförare.³ I denna faktasammanställning har vi kartlagt betydelsen av de privata alternativen i Västernorrlands län.

Sammanfattning

Totalt kan upp till 700 utförare i Västernorrlands län komma att påverkas av en eventuell vinstbegränsning. I dessa företag och stiftelser arbetar idag knappt 2 000 personer med tjänster som finansieras av kommuner och landsting. Till det kommer ytterligare ett antal personer som arbetar med personlig assistans.

Över 5 000 elever inom för-, grund- och gymnasieskola i länet har valt friskolor som nu kan tvingas lägga ned sina verksamheter. Även drygt 400 äldre som har sitt boende eller sin hemtjänst från privata alternativ kan tvingas bort från den omsorg de valt. Detsamma gäller de 146 personer som får sin personliga assistans från privata alternativ. Och slutligen kan många av länets invånare behöva byta bort den vårdcentral de från början har valt.

Sysselsättning

I SCBs utförarregister finns det uppgifter om hur många företag som genomför välfärdstjänster åt kommuner och landsting. SCB gör sedan en uppskattning av hur många av de sysselsatta i varje företag som sysslar med välfärdstjänster genom att jämföra kommunernas och landstingens del av företagets omsättning. På detta sätt kan de uppskatta hur många anställda i respektive kommun

¹ Källa: SCB, Utförarregistret.

² Källa: Skolverket

³ Källa: Socialstyrelsen

som arbetar i privata alternativ med att utföra välfärdstjänster. I Västernorrlands län uppskattar SCB att antalet sysselsatta hos privata utförare inom kommunal verksamhet uppgår till knappt 1 700.

Tabell 1. Antal sysselsatta hos privata utförare inom kommunal verksamhet (vård, skola och omsorg). År 2015

Kommun	Antal sysselsatta
Härnösand	295
Kramfors	67
Sollefteå	92
Sundsvall	880
Timrå	87
Ånge	27
Örnsköldsvik	229
Västernorrlands län	1 677

Källa: SCB, Utförarregistret och Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik.

Inom landstinget är motsvarande antal 225 personer vilket innebär att det totala antalet sysselsatta bland privata utförare inom kommuner och landsting uppgår till knappt 2 000.

Tabell 2. Antal sysselsatta hos privata utförare inom landstingskommunal verksamhet (vård, skola och omsorg). År 2015

Landsting	Antal sysselsatta
Västernorrlands läns landsting	225

Källa: SCB, SCB, Utförarregistret och Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik.

I dessa uppgifter ingår inte alla de personer som sysslar med personlig assistans som finansieras av staten. Vi har här gjort en specialbeställning av antalet sysselsatta inom personlig assistans i kommunerna i Västernorrlands län. Totalt är det knappt 1 900 personer. Det bör påpekas att denna siffra inte kan adderas till de ovanstående 2 000 personer för det skulle sannolikt innebära en grov överskattning.⁴

Tabell 3. Antal sysselsatta inom Öppna sociala tjänster för personer med funktionshinder (personlig assistans). År 2014

Kommun	Antal sysselsatta
Härnösand	401
Kramfors	98
Sollefteå	101
Sundsvall	743
Timrå	118

⁴ Detta beror dels på att det finns andra företag än assistansföretag inom öppna sociala insatser för personer med funktionsnedsättning, dels på att en del av de sysselsatta sannolikt redan finns medräknade bland dem som ingår i Utförarregistret.

Ånge	44
Örnsköldsvik	382
Västernorrlands län	1 887

Källa: SCB, Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik

Utförare

Om antalet privata utförare för länets kommuner skulle summeras skulle det finnas 664 utförare enligt Utförarregistret. Men eftersom flera utförare bedriver verksamhet i mer än ett verksamhetsområde är den faktiska siffran lägre. Det största antalet finns inom individ- och familjeomsorg samt insatser för funktionshindrade.

Tabell 4. Antal privata utförare inom kommuner uppdelat på verksamhetsområde. År 2015

Kommun	Förskola, fritidshem	Förskoleklass, grundskola	Gymnasieskola	Äldreomsorg	Insatser till personer med funktionshinder	IFO	Flyktingmottagande
Härnösand	13	3	10	5	24	28	2
Kramfors	6	5	13	1	6	34	0
Sollefteå	7	4	12	2	10	26	8
Sundsvall	23	16	19	7	30	74	39
Timrå	4	7	11	1	8	17	17
Ånge	1	2	14	1	3	0	0
Örnsköldsvik	15	20	23	7	22	47	17
Västernorrlands län	69	57	102	24	103	226	83

Källa: SCB, Utförarregistret.

*IFO=Individ- och familjeomsorg

Inom landstinget i länet summeras antalet privata utförare till 68 stycken. Men även här är den faktiska siffran troligen lägre då en utförare kan förekomma i mer än ett verksamhetsområde. De flesta återfinns inom primärvården samt den specialiserade somatiska vården.

Tabell 5. Antal privata utförare inom landsting uppdelat på verksamhetsområde. År 2015

Landsting	Primärvård	Specialiserad somatisk vård	Specialiserad psykiatrisk vård	Tandvård	Övrig hälso- och sjukvård
Västernorrlands läns landsting	26	26	3	13	0

Källa: SCB, Utförarregistret.

Brukare

Inom äldreomsorgen har 400 personer valt privata utförare för sin hemtjänst och ytterligare ett fåtal personer har sitt särskilda boende i privata alternativ.

Tabell 6. Antal brukare inom äldreomsorgen i privat regi. År 2015

Kommun	Hemtjänst	Särskilt boende
Härnösand	81	0
Kramfors	0	0
Sollefteå	0	14
Sundsvall	319	2
Timrå	0	0
Ånge	0	0
Örnsköldsvik	0	0
Västernorrlands län	400	16

Källa: Socialstyrelsen

Totalt finns det 146 assistansberättigade i länet som valt privata alternativ. Antalet elever i fristående förskolor uppgår till 1 000. I grund- och gymnasieskola är motsvarande antal 2 703 och 1 873.

Tabell 7. Antal assistansberättigade hos privata utförare*. År 2016

Län	Assistansberättigade
Västernorrlands län	146

Källa: Försäkringskassan *Här ingår brukarkollektiv samt de som är anställda av sig själva

Tabell 8. Antal elever i fristående skolor. År 2015

Län	Förskola	Grundskola	Gymnasieskola
Västernorrlands län	1 000	2 703	1 873

Källa: Skolverket och Ekonomifakta

Antal läkarbesök samt övriga sjukvårdsbesök inom den privata vården uppgår till cirka 370 000.

Tabell 9. Antal besök inom den privata vården. År 2015

Landsting	Läkarbesök	Besök hos annan personalkategori
Västernorrlands län	108 698	263 987

Källa: SKL